

Van je pintje en pakje friet tot je shampoo: hoe hard zal je de oorlog in het Midden-Oosten in je portemonnee voelen?

De gasprijzen schieten omhoog en we betalen de oorlog in het Midden-Oosten cash aan de pomp. Maar als dit conflict aanhoudt, wordt álles duurder: van je brood en shampoo tot de hondenbrokken en de bakstenen voor je renovatie. "Niets ontsnapt aan dit spervuur van kosten."

Het scenario van de Russische invasie keert terug, maar grimmiger. "Toen het Russische gas wegviel, sprong Qatar in het gat. Maar nu zit die reddingsboei vast door de blokkade van de Straat van Hormuz. We zitten in een dubbele wurggreep: ook vitale olievelden worden bestookt", zegt transporteconoom Roel Gevaers (UAntwerpen).

KIJK. Gevaers: "Duurdere winkelkar vanaf 4 à 5 maanden"

Bijna alles wat we kopen, is gelinkt aan die brandhaard. "Neem voedsel. Het Midden-Oosten produceert een vijfde van alle kunstmest ter wereld. Dat wordt immers gemaakt van lng-gas. Nu die handel stil ligt, is de prijs van ureum met 60 procent gestegen. Dat voelen we binnen enkele weken aan de keukentafel", waarschuwt Gevaers.

Naar 3,50 euro voor een brood?

Een eerste slachtoffer ligt vanochtend op je bord. "Je warme bakker merkt de dure kunstmest nu nog niet aan zijn bloemfactuur", legt Eddy Van Damme van Bakkers Vlaanderen uit. "De klap komt als de langetermijncontracten vernieuwd worden. Tegen die tijd kost het ook meer om de ovens te stoken." Vandaag kost een brood 3 tot 3,20 euro; de grens van 3,50 euro is akelig dichtbij.

En zo wordt ook je winkelkar getroffen door de bombardementen op Iran, trekt Roel Gevaers de lijn door: "Ook koekjes en pasta zullen duurder worden. Zelfs de zak hondenbrokken voor je viervoeter zal niet ontsnappen, net zoals de prijzen voor ingrediënten zoals soja, maïs en tarwe stijgen. Groenten en zelfs vlees volgen, want het veevoer zal meer kosten. Bovendien kost het veel energie om een magazijn koel te houden. Dat zal je onvermijdelijk voelen aan de kassa."

Maar daar houdt het niet bij op, vervolgt Gevaers. “Bijna alles wat je koopt, is voor 90 tot 95 procent afhankelijk van basischemie die draait op gas en olie uit de regio die nu in brand staat. Kijk rond in je huis. Shampoo, wasmiddel en poetsproducten zijn in feite oliederivaten. Chemiegigant BASF heeft de prijzen voor verschillende grondstoffen al met 30 procent verhoogd. Een fles wasproduct van 5 euro kost binnenkort 5,5 of zelfs 6 euro.”

Straks staan er misschien wat minder nieuwe wagens te blinken op de parking van de supermarkt. Gevaers: “Ook de autobouwer zal doorrekenen. Kijk naar de banden. Rubber is voor een groot deel een bijproduct van de basischemie. Maar ook alle kunststoffen in je interieur zijn gemaakt van diezelfde olie en gas. Voorts zit er veel staal en aluminium in, dat duurder wordt vanwege de energie-intensieve productie.”

Zelfs als je straks je interieur van je woning wil opfrissen, zal je dieper in de portemonnee moeten tasten, waarschuwt Gevaers. “De verf op je muren, het tapijt onder je voeten: het zijn bijna allemaal rechtstreekse afgeleiden van aardolie. Dat sijpelt door tot in de doe-het-zelfzaak. Zelfs de plastic balpen ontsnapt niet.”

Mokerslag voor de bouw

Maar de echte mokerslag komt er voor al wie bouw- of verbouwplannen heeft. “Wie een aannemer vastlegt, leest best goed de kleine lettertjes over prijsherzieningen. Klei omzetten in een gevelsteen of cement produceren vraagt gigantische hoeveelheden energie. Metalen – cruciaal voor steunbalken en ramen – moeten gesmolten worden. Dan maar PVC-ramen? Polyvinylchloride wordt gemaakt uit olie of gas. Houten ramen en balken dan? Om een boomstam om te zetten in bruikbaar constructiehout, moet die in een warmtekamer gedroogd worden.”

Gevaers vreest dan ook dat we opnieuw op weg zijn naar algemene, gigantische prijsstijgingen. “In oktober 2022 bereikte de inflatie een recordpiek van 13,1 procent. Door de automatische loonindexering zullen bedrijven hun loonkosten zien stijgen, wat dan weer wordt doorgerekend in de prijzen. Bij de hoogste lonen is dat nu wel afgetopt, maar je krijgt een domino-effect. Als we niet opletten, komen we weer in een scenario waarin de levensduurte met tien procent kan toenemen. De druk zal zo groot worden dat sommigen weer Russisch gas zullen willen invoeren.”

prijsstijgingen van 15 tot 25 procent. De logica is even simpel als meedogenloos: heb je ingrediënten nodig uit olie of gas én vreet je productieproces energie? Dan word je dubbel geraakt.

Zelfs ons pakje friet met een pintje ligt onder vuur. “Ook al gaat de aardappelprijs nu door een dal, om die friet te bakken heb je hitte en olie nodig”, legt Vanelslander uit. “Niets ontsnapt aan dit spervuur van kosten. Zelfs de gezondste keuze in de rekken niet: bio-appels moeten ook gekoeld worden en vervoerd.”

Johan Staes van Transport & Logistiek Vlaanderen wijst erop dat de gestegen dieselprijs (plus 29,65 procent sinds begin dit jaar) het transport al 5 procent duurder maakte.

Jobs in gevaar

“Transportbedrijven kunnen niet meer rijden tegen de afgesproken prijs en proberen hun contracten nu te heronderhandelen”, weet Frank Beckx, topman van werkgeversorganisatie Voka. Hij stipt aan dat zelfs geneesmiddelen duurder worden. “Medicijnen en hun ingrediënten uit het oosten worden vervoerd via luchtcargo. Die vliegtuigen moeten nu een omweg maken, waardoor ze meer brandstof verbruiken.”

Maar Beckx maakt zich vooral zorgen over het algemene effect op onze economie. “Liefst 40 procent van onze industrie is energie-intensief – denk aan de chemische reuzen en de fabrieken langs het Albertkanaal. Dat komt voor onze bedrijven ook nog eens boven op de onzekerheid door de tarieven van Trump. Ze hebben geen buffer meer.”

“We zitten in een perfecte storm, alle lichten staan op rood. Ik vrees dat het voor een aantal bedrijven te veel zal zijn. De kans is zeer reëel dat de economie vertraagt. We zullen onder de 1 procent economische groei duiken. Ontslagondes en bedrijfssluitingen zullen niet te vermijden zijn.”

KIJK OOK. Oorlog in het Midden-Oosten maakt heel wat producten duurder